

L'univers filosòfic de Søren Kierkegaard (1813-1855)

Professor: Francesc Torralba

Codi: M30101

Crèdits: 5 ECTS

Semestre: 1r

Llengua: català i castellà

Objectius

1. Presentar el pensament de Kierkegaard i el seu interès per al present.
2. Exposar la seva comprensió del cristianisme i de la relació entre fe i cultura que deriva de la seva proposta filosòfica.
3. Presentar la influència que ha exercit en corrents filosòfics i teològics del segle XX i també l'ús que fan de la seva obra alguns autors postmoderns.

Programa

1. ¿Què podem aprendre de Søren Kierkegaard? ¿Per què llegir-lo avui? (Dr. Francesc Torralba)
2. Els *Discursos*. La teologia kierkegaardiana. Les fonts luteranes del seu pensament.
3. L'obra pseudònima. Estatut i organització interna. Grans temes inherents.
4. Els *Papirer*. El valor del diari kierkegaardianà. Els grans temes. El seu valor espiritual.
5. La petjada de Kierkegaard en el segle XX.

Bibliografia Kierkegaardiana de Francesc Torralba

Llibres

Punt d'inflexió. Lectura de Kierkegaard, Pagès Editors, Lleida, 1992, 180 pp. Pròleg del Dr. Ramon Prat i Pons.

Amor y diferencia. El misterio de Dios en Kierkegaard, PPU, Barcelona, 1993, 384 pp.

Poética de la libertad. Lectura de Kierkegaard, Caparrós Editores, Madrid, 1998, pp.174.

Kierkegaard en el laberinto de las máscaras, Colección Persona, Madrid, 2003, pp. 116.

El camino espiritual de Søren Aabye Kierkegaard, San Pablo, Madrid, 2008, 144 pp.

La ética como angustia. Kierkegaard y Aranguren, Proteus, Barcelona, 2013.

Alteritat, abisme i paradoxa. José María Valverde, lector de Kierkegaard, Facultat de Filosofia de Catalunya, Barcelona, 2015, pp. 154.

Quaderns

Søren Kierkegaard i la paradoxa cristiana, en J. TORNÉ, J. M. RAMBLA, F. TORRALBA, *Mestres cristians. Tres mestres, tres èpoques, tres estils*, Quaderns de la Fundació Joan Maragall, Cruïlla, Barcelona, 2007, pp. 45-62.

L'essència de l'amor en Kierkegaard, Lliçó Inaugural de la Facultat de Filosofia de Catalunya, Barcelona, 2011, pp. 68.

Llibres en col·laboració

Teologia de l'angoixa. Kierkegaard i Balthasar en VV.AA., *La Teologia en la història. Miscel·lània en honor al Dr. E. Vilanova*, PAM, Barcelona, 1997, pp. 449-456.

El camí de la infantesa: Teresa de Lisieux, Kierkegaard i Nietzsche, en VV.AA., *Teresa de Lisieux: Déu en la vida de cada dia*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 1998, pp. 173-195.

Kierkegaard, en P. L. FONT (Coord.), *Història del pensament cristià. Quaranta figures*, Pro, Barcelona, 2002, pp. 747-777.

La suspensión de lo ético. Lectura de Temor y Temblor, en L. GUERRERO MARTÍNEZ (Coord.), *Søren Kierkegaard. Una reflexión sobre la existencia humana*, Universidad Iberoamericana, México D. F., 2009, pp. 139-165.

La búsqueda de Dios en Kierkegaard, en F. PÉREZ BORBUJO (Ed.), *Ironía y destino. La filosofía secreta de Søren Kierkegaard*, Herder, 2013, pp. 193-245.

F. TORRALBA, F. PÉREZ-BORBUJO, J. ZABALO, *Introducción a S. KIERKEGAARD, Apuntes sobre la Filosofía de la Revelación de F. W. J. Schelling (1841-1842)*, Trotta, Madrid, 2014, pp. 9-73.

F. TORRALBA, *La individualidad como condición de la comunidad*, en C. E. DOBRE, R. GARCÍA PAVÓN, L. I. GUERRERO, L. VALADEZ (Coords), *Conversaciones sobre Kierkegaard*, Sociedad Iberoamericana de Estudios Kierkegaardianos, Euroamérica, México D. F., 2013, pp. 87-89.

F. TORRALBA, *Per què llegir Søren Kierkegaard? Les categories clau del seu pensament*, en I. BOADA (Coord.), F. TORRALBA (Coord.), *Søren Kierkegaard avui. Una invitació a la lectura*, Cruïlla, Barcelona, 2015, pp. 15-41.

Microfitxa

Dios, individuo y libertad. La lírica-dialéctica de Kierkegaard, Col·lecció de Tesis Doctorals Microfitxades núm. 1955, UB, 1993.

Traduccions

S. KIERKEGAARD, *Discursos Cristians*, Enciclopèdia Catalana, 316 pàgs., Barcelona, 1994.

S. KIERKEGAARD, *Pregàries*, Publicacions Abadia de Montserrat, 113 pàgs., Montserrat, 1996.

Articles

Las raíces kantianas de la ontología de Climacus: Studium XXXII (1992) 419-430.

Kierkegaard en el universo de las máscaras: Espíritu 106 (1992) 153-166.

El individuo como testimonio de la verdad: Analogía I (1992) 41-60.

La esencia de la música según Kierkegaard: Estudios Filosóficos 120 (1993) 363-380.

Les arrels bíbliques del pensament kierkegaardianà: Butlletí de l'Associació Bíblica de Catalunya 44 (1993) 19-25.

Santo Tomás y Kierkegaard ante el dilema abrahámico: Pensamiento 196 (1994) 75-94.

Cristología de Kierkegaard: Revista Catalana de Teologia XX/1 (1995) 103-153

Igualdad (Ligelihood) y diferencia (Forskell). En torno a la comunidad fraternal de S. Kierkegaard: Sapientia 195-196 (1995) 59-78.

- Cuando la oración se hace lírica. La espiritualidad de Kierkegaard*: Phase 210 (1995) 499-512.
- S.Kierkegaard: L'escriptura al servei del cristianisme*: Qüestions de Vida Cristiana 181 (1996) 38-50.
- S. Kierkegaard: Ironia i subjectivitat*: El pou de lletres 6 (1997) 43-44.
- Kierkegaard desfet en paràgrafs*: El pou de les lletres 6 (1997) 45-47.
- Lectura de la postmodernitat amb Kierkegaard*: Urc 12 (1998) 46-47.
- La retòrica en Kierkegaard*: Espíritu XLVII (1998) 55-69.
- Anticlimacus: El desgarró del yo*, en *Tres al cuarto* 6 (1999) 41-44.
- Comunicació (Meddelelse), primitivitat (Primitivitet) i reduplicació (Fordoblelse)*.
Lectura de "La dialèctica de la comunicació ètica i ètico-religiosa" (1847) de S. Kierkegaard, en *Comprendre* 1 (1999) 19-40.
- El lenguaje de la fe y del culto. A vueltas con Kierkegaard y Wittgenstein*, en *Phase* 232 (1999) 327-342.
- Individualidad versus globalización. De nuevo, Kierkegaard*, en *El garabato* 12 (2000) 6-7.
- Déu i l'eclipsi de les icones. Dues postil·les a Kierkegaard*, en *Ars Brevis* 8 (2002) 203-215. Hi ha versió castellana: *Dios y el eclipse de los iconos. Dos apostillas a Kierkegaard*, en *XX Siglos* 52 (2003) 160-167.
- La categoria de la individualitat en Kierkegaard*, en *Comprendre* VIII (2006/2) 133-140.
- José Luis López Aranguren, lector de Kierkegaard*, en *Pensamiento* 255 (2012) 25-49.
- La tarea del filósofo. Aranguren, lector de Kierkegaard*, en *Ars Brevis* 18 (2013) 198-213.
- Els límits del silenci. Meditacions entre Kierkegaard i Wittgenstein*, en *Qüestions de vida cristiana* 249 (2014) 9-29.
- La esencia del amor en Kierkegaard. Interpretación de Las obras del amor (1847)*, en *Pensamiento* 271 (2016) 411-429.

Competències

- Analtzar i sintetitzar arguments centrals dels textos filosòfics fonamentals.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber-los comunicar-los de manera efectiva.
- Mostrar la comprensió i assimilació dels coneixements filosòfics i ètics de l'àrea d'estudi.
- Situar les idees i els arguments filosòfics més representatius de l'època contemporània en el seu context i relacionar-los amb els autors d'altres èpoques.
- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia i de l'ètica en el món contemporani.

Resultats d'aprenentatge

- Aplicar el rigor filosòfic en l'anàlisi de textos.
- Resumir el contingut filosòfic i ètic dels autors i dels textos treballats.
- Buscar i seleccionar, i gestionar, informació de manera autònoma, tant de les bibliografies i revistes especialitzades com de la distribuïda a la xarxa.
- Distingir els temes de rellevància filosòfica i ètica en els debats actuals.
- Distingir i esquematitzar el contingut fonamental d'un text filosòfic.
- Elaborar un treball individual.
- Exposar els conceptes propis de la disciplina.

Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema.
Discutir les principals característiques del pensament definitori d'una època, emmarcant-les en el context.
Participar en debats sobre qüestions filosòfiques respectant les opinions dels altres participants.
Reconèixer referents filosòfics i ètics del present i avaluar-ne la rellevància.

Activitats formatives

Exposicions teòriques dels principis conceptes. 30%
Tutories: 10 %
Lectures obligatòries: 20 %
Preparació de temes i textos. Aplicació bibliogràfica i estudi: 25 %
Redacció treball: 15%

Activitats d'avaluació

Exàmens parcials: 60%
Participació: 10 %
Treball sobre una lectura obligatòria: 30%